

Како што напоменав родот Лалоши-Главинои во минатото е обработуван од повеќе автори (А. Селишчев, Р. Груиќ, Јован Трифуновски, Илија Петрушевски, Петар Поповски и др.) и секој на свој начин дава придонес во расветлување на мојот род, при што, во свое име и во име на нашиот род уште еднаш им изразувам голема благодарност, а јас подетално ќе се задржам во посебни поглавија во понатамошниот текст на оваа книга.

(Атанасовден, 30 Јануари 2003, Митко Спироски со девојчиња(дејциња) од Лешок во селска носија)
 (Atanasovden, 30 January, 2003, Mitko Spiroski with girls(dejcinja) from Lesok in village costume)

10.2 Турските пописни дефтери и имињата на лицата од Лешок и Непроштено

Со цел да осознаам кои биле имињата на моите претци од Лешок, пред 1670-1700 година, а кого преку живата меморија моите претци го знаат Лалош, се обидов да се навратам подалеку во 15 и 16 век, благодарение на г-дин Илија Петрушевски, кој ми даде на располагање две книги:

1. Турски документи за историјата на македонскиот народ- Опширен пописен дефтер №- 4 (1467-1468 година), Архив на Македонија, Скопје,1971; и
2. Турски документи за историјата на македонскиот народ- Опширен пописен дефтер за скопскиот санџак од 1568-69 година, Том VI, Книга I , Архив на Македонија, Скопје,1984;

Во наведените книги внесени се податоци за извршенот попис од страна на Турските власти, а со цел за оданочување на населението.

1. Со пописот од 1467-1468 година во нахијата Калканделен (Тетово) се внесени податоци и за населението од Лешок. Имено, на стр. 296- 298, е внесено дека Лешок има 233 семејства, од кои 200 се целосни, а 11 лица биле неженети и 22 биле вдовици.

Имено, селото Лешок е исказано во два одделни листа (фот.217 и фот.218), што во книгата и тефтерите не е таксативно споменато, но, моите сознанија и пртепоставка е дека се однесува на две маала во Лешок.

(Дел од черга, ткасна од Јорда Спироска, како девојка (дејка) во Јанчиште)
 (Part of a rag, weaved by Jorda Spiroska , as a girl (dejka) in Jancishte)

Ова го поткрепувам со податокот, што во листот (фот. 217) во лицата се внесени и лицата поп Генчо, поп Радован, потоа, Божидар, син на попот, Богдан син на попот, поп Радослав, Степан син на поп Радивој, Стеван син на попот, Рајко Протуѓерот. Во материјалот се споменува Панче син на калуѓерот, Рале син на калуѓер, што нема никаква логика, оти калуѓер не треба да има деца. Или се работи за лош превод или погрешно напишано.

Многу интересно е што се споменува бискуп, Оливер син на бискуп. Доколку е точен овој превод и овој податок, истото треба да се истражува.

Инаку, од листата на имињата на листот (фот. 218) може да веруваме дека во овој список се лица и од родот Лалошои од Старото или Бакар маало, кој со векови наназад давал свештеници и мртвите во минатите векови ги погребувале на гробиштата Св. Харалампие на Костоо.

Ова го поткрепувам со податокот, што во листот (фот. 218) во лицата се внесени и лицата поп Никола, поп Горче, брат на попот Михаил. Во материјалот се споменува Миле син на калуѓерот Дамјан, што нема никаква логика, калуѓер да има деца.

Интересно е што се споменуваат пет синови на Лешко (Миле, Дамјан, Јован, Душан, Никола и Рале). Овој податок може да ни даде за право да веруваме дека ова се лица од родот Лешкови односно Поповски од Тенеке маало, кој исто така давал свештеници и кои во минатото се погребувале на гробиштата Св. Никола на крај на Лешок до Слатина.

2. Со пописот од 1568-69 година во тетовската нахија (Калканделен) на стр. 254 - 256 под ред бр. 11 се исказани податоци за лицата 116 семејства кои

имале приходи од испенце и биле оданочени со 2.900 акчиња и 10 лица неженети биле оданочени со 250 акчиња. Интересно е што во списокот се наведени повеќе видови приходи кои се оданочувале, а ние би ги споменале само следните: ушур од шира, данок за буриња вино, данок за свињи, ушур за улишта, данок за 11 воденици, такса за тапија на земја и др.

Според мене, бидејќи од пописите не може да се утврди кои лица во кои родови биле, најдобро ќе може да се добијат податоци за родовите во континуитет по векови заклучно до 19 и 20 век, кога ќе се видат тапиите и таксата за тапија на земја. Познато е дека отоманска империја ги почитувала верите, меѓу кои и каурската вера (христијанската) и не се мешала ниту во сопственоста, ниту, пак ги оданочувала црквите и манастирите односно вакавската земја. Така, отоманска власт ја признала и не им ја одземала земјата, на Црквата и Манастирите и на свештениците, која ја поседувале кога дошле Турците, а ги имале уште од времето на Византија. Нажалост, во пописите не може да се види сопственоста на Црквата и свештениците (тапии и други даноци на приходи од имот), бидејќи, свештениците и црквите и цамиите не плаќале данок. Најверојатно, сопственоста на Црквата и свештениците ќе може да се видат од тапиите со кои била газда Црквата, до кои тешко може да се дојде за 15 и 16 век. За ова, ќе треба многу темелни истражувања и за вакви истражувања ќе им оставаме на наредните генерации и посебно на државните институции и Архивот на Македонија да ги земаат од турските архиви тефтерите и документите кои се однесуваат на Македонија.

Во пописната листа-тефтер внесени се три маала и тоа: Маало Петко Дабижив, Маало Геро(или Киро) Костадин и Маало Дабижив Милош.

Во првото Маало Петко Дабижив внесено се: Коло, поп, Мино, син на поп, Николе, син на поп, што значи, дека оваа маало имало свој свештеник, додека во второто Маало Геро (или Киро) Костадин нема свештено лице.

Во третото Маало Дабижив Милош внесени се: Пројо Стојко, Стефан син на Поп и Нико, син на поп, што значи, и во ова маало имало свештени лица.

(фото:Митко Спироски, Црквата Св. Богородица во Лешок, Ноември 2005)
(photo:Mitko Spiroski, The church the Virgin Mary - Lesok, November,2005)

Значи, со вториот турски попис од 1568-69 година Лешок имал две маала: Маалото Дабижив Милош и Маалото Петко Дабижив и во двете маала имало свештени лица, како, што имаше и во пописот од 1467-68 година. Овие податоци може да ни дадат за право да констатираме дека се до Балканските војни и Првата светска војна Лешок имал две маала и два рода и тоа: првиот род Лалоши односно Попоски и вториот род Лешкови односно Попој, кои давале свештеници и кои во минатото мртвите ги погребувале на две одделни гробиштата Св. Харалампие и Св. Никола и тоа едното маало-Старо маало или Бакар маало сред село на Костоо и другото маало-Тенеке маало со Тумба при крај на селото кон Слатина.

Од двета пописа може да се утврди дека двете маала: Маало Дабижив Милош и Маало Петко Дабижив, носеле во насловот Дабижив, со тоа што кај едното маало доминира името Милош а во второто доминира Петко. Но, многу е важно да се констатира дека и во двете маала со пописот им запишано повеќе лица со името Дабижив, а не само во едното маало.

Во врска со наведеното, јас мислам дека во насловот се внесува зборот Дабижив, бидејќи, пописот се однесувал на живи лица, а не и на умрени и дека од тоа е погрешно да се извлекува заклучок дека некој од двета родови се викал Дабижив односно изведен Дабоќеј. Според мене, но, и според фактите и во двете маала имало повеќе лица со име Дабижив, но, во едното маало доминирал родот на некој потомок Милош (најверојатно свештено лице), а може дури и маалото да се нарече и Милошоо, додека во второто маало доминирало името Петко и родот може да се нарече и Петкои, а маалото Петкоо маало. Во родот Милоши, а подоцна род Лалоши слава им била Пречиста односно заштитник- светец била Св. Богородица, додека во вториот род Петкои, заштитник им бил Св. Никола.

(фото: Митко Спироски, Лешок, декември 2001, Зимски пејсаж)
(photo: Mitko Spiroski, Lesok, December, 2001, Winter paysage)

Оваа традиција се задржала се до денеска и истото е непобитен факт, со тоа што, црквата Св. Никола е разрушена и до денес не е обновена. Јас се сеќавам дека во 50-те години имаше појата во гробиштата Св. Никола која се сруши и имаше долги години остатоци од камените зидови. Чичко ми Слободан ми рече дека бил многу пати за Св.Никола во појатата и се сеќава како изгледала. Исто така, во 2005 година и Младен Мисајловски ми рече дека се сеќава на појатата како изгледала.

Јас, како дете, не се сеќавам и не сум видел деска имало црква Св. Никола, туку, во 2003 и 2009 година видов дека има остатоци од камени бигорни блокови од црквата и дека има сеуште остатоци од темелите на црквата.

Инаку, во текстот во оваа книга за родовите во Лешок, пишувам дека мене лично родот Дабоќеј не ми е многу разбиралив и сметам дека треба да го преиспитаат неговите потомци, бидејќи во книгите на Илија Петрушевски се споменуваат неколку родови и неколку слави (Св. Аранѓел, Пречиста, Св. Никола), а во книгата на Труфуновски дури и се вели дека Дабевци е род кој изумрел во турско време. Што е вистината, треба да се утврди на основа на факти. При ова, би сакал да напоменам дека само кај родот Галјнои односно Лалоши имаме најпрецизни и најточни податоци и факти и затоа б векови наназад може да се утврди генеалогијата на родот, како и предходните неколку векови од 12 до 15 век, кога овој род го нарекувале и Византијци, додека, кај другите родови, навистина тешко и просто неможно најточно да се утврди генеалогијата на родот подолго време, бидејќи усната меморија кај луѓето се здржува 4 до 5 колена, така е и со родот Дабоќеј односно Дабески, односно по најстаро време и по пописите во турската империја родот се викал Петкои.

Значи, во родот Лалоши и родот Дабоќеј, може да се утврди дека во минатите векови овие родови се викале Главинои односно Петкои, што е и логично родовите да го менуваат името, бидејќи усната меморија се здржува 4 до 6 колена.

Јас, верувам дека од страна на лицата од Тенеке маало, ќе потекне иницијатива да се обнови црквата Св. Никола, а секако и гробиштата, бидејќи факт е дека во денешните гробишта во Булино, нема доволен процтор. Јас сум сигурен дека, ако покренат иницијатива за обновување на гробиштата и за реконструкција и изградба на Црквата Св. Никола во Тенеке маало, ние Лешаните ќе им дадеме подршка од Старо маало и од Долно маало, односно сите од Лешок. Можеби од страна на Месната заедница Лешок и од Лешаните ќе произлезе иницијатива за реализирање на Проектот на Зрдружението ЛЕШОК за Спортскиот центар КОСТОО, во кој предвидуваме изградба на црква или параклис на местото на старите гробишта. Јас сметам дека со оглед дека Лешок денес нема селска црква, би требело да се покрене иницијатива за изградба на црква на Костоо и мислам дека најсоодветно би било да го носи името на свештеномаченикот Димитрије од 6 век од Солун, кој го добил световното име Св. Димитрије.

Ова, посебно што во Лешок уште во минатите векови имало црква Св. Димитрије, и сеуште не и се знае локацијата, а денес има 11 родови, на кои домашна слава им е Митровден односно Св. Димитрија и тоа:

Гурчеј-Митровден,
Костадиној- Митровден,
Мазаракој-Митровден,
Момирој- Митровден,
Бојаровци(Ранчани)- Митровден
Дардаљеј -Митровден,
Нешоој- Митровден,
Прљакој- Митровден,
Сирмини Митровден,
Циљоој-Митровден
Чајкоој- Митровден

Според пописот второто Маало Геро (или Киро) Костадин, нема свештено лице и би требало да се однесува на денешното Долно маало, кое до 50-те години на минатиот век немало свештено лице, а од 1953 година прв свештеник е протојереј ставрофор Стојче Ристовски од родот Петреј од Долно маало.